

Följande frågor har kommit om etablering av vindkraft i Skinnskattebergs kommun:

1. Hur ser ni på ett samarbete med Skinnskatteberg kommun?
 - a. Viktiga faktorer som spelar roll **RKAB Svar: Kontinuerlig dialog för att skapa acceptans i området och för att vi ska kunna lära känna bygden och kommunen. Att man pratar om möjlig etablering på lokal nivå och informerar om vad som är på gång. Fullständig transparens är centralt i samarbetet så att vi som projektutvecklare kan ta ställning och adaptera vårt arbete för bästa utgång för alla parter.**
 - b. Vem vill ni är involverade i processen från kommunens sida? **RKAB svar. Lämpliga delar inom den kommunala förvaltningen för dialog kring lokala frågeställningar och anpassningar. Därtill gärna även kontakter med kommunpolitiken som i slutändan ska fatta beslut om en tillstyrkan för vindkraftsparken**
 - c. Vad har ni lärt er under andra projekt? **RKAB Svar: Att dialogen i området är mycket viktig för att skapa en tidig acceptans att skapa och utveckla möjligheten till mer grön energi.**
 - d. Andra viktiga erfarenheter som gör att projektet kommer att lyckas? **RKAB svar: Som vi nämnt ovan tror vi att det är viktigt med en tidig och kontinuerlig dialog med närboende, föreningar och kommunen, för att lära känna området, kunna ge god information och även i den mån det går anpassa vindkraftsparken efter de synpunkter som vi får in. Vi tror även att det är en fördel att Rabbalshede Kraft äger sina anläggningar, och därmed behöver ta ansvar för framtida diskussioner med sakägare när parken väl är byggd. Det gör att vi alltid arbetar med att få en så god acceptans som möjligt, även om det kan vara svårt att tillfredsställa alla synpunkter som inkommer.**
2. Hur stort blir området när det gäller byggnation av vindparken inklusive vägar om ni skulle bygga 20, 25 och 30 stycken turbiner? **RKAB svar: Endast 3-4% av den totala ytan i 40 dB området (krav på noll byggnader med övernattningsmöjligheter) kommer påverkas direkt, medan övrig yta i detta område kommer vara orörd mark/skog. Detta är väldigt viktigt att poängtera då många säger att man tar mycket yta i anspråk. Den totala ytan för 40 dB-området kan uppskattas till: 2000 hektar för 20 turbiner, 2500 hektar för 25 turbiner och 3000 hektar för 30 turbiner. Området har väldigt många faktorer som spelar in så detta är högst osäkra siffror.**
3. Vilka leverantörer / vilka företag tillverkar själva turbinerna? **Vi arbetar med de större aktörerna i branschen; primärt Vestas, Siemens-Gamesa, Nordex och Enercon. Då Rabbalshede Kraft alltid utvecklar projekt för att äga själva på lång sikt är det viktigt för oss att endast jobba med stabila och bevisat bra produkter och leverantörer. Slutligt val av leverantör görs efter projektspecifik upphandling.**
4. Vad händer med turbiner/delar av turbiner som byts ut / gamla turbiner / icke fungerande turbiner? **RKAB Svar: nedmontering och återvinning är ett krav i tillståndet. Om någon komponent tas ur bruk/byts ut tidigare än beräknad livslängd tas detta hand om verksleverantören för undersökning och på så sätt skapa erfarenheter för att förbättra sin produkt.**

5. Vilka anledningar finns för Rabbalshedekraft att bygga en vindpark söder om 233 så nära tätorten och nära Lappland naturreservatet?

- a. Har ni erfarenhet med vindpark så nära tätorten och naturreservaten? **RKAB Svar: Ja, i södra Sverige är det svårt att inte bygga relativt nära tätorter och det finns även fördelar med att ha korta avstånd till elförbrukning. Närhet till naturreservat är också relativt vanligt. Det blir i så fall en viktig frågeställning i miljökonsekvensbeskrivningen, där man behöver visa att vindkraftsparken inte skadar de värden som ska skyddas. Noggranna inventeringar kommer att behöva genomföras, och kan mycket väl leda till anpassningar, för att kunna säkerställa att naturreservat inte blir påverkade.**
- b. Om ja, vilka, var och vad är konsekvenserna? **RKAB Svar: I Tanums kommun, Dingle, Lilla Edet m.fl. har projekt stött på visst motstånd till större motstånd. Vi försöker såklart alltid hitta lösningar som närboende accepterar. Normalt sätt har vi fått en del klagomål under första året en vindkraftpark är i drift sedan avtar detta och man accepterar att de finns där.**

För naturreservat är vår erfarenhet att tillståndsprocessen säkerställer tillräckliga anpassningar och försiktighetsåtgärder så att det inte sker någon skada på naturreservat.

- c. Hur påverkas människor, olika sorters djur, marken omkring vindparken med mera. **RKAB Svar: Vi gör omfattande inventeringar och analyser av hur vindparken påverkar människor, djur, natur och kultur. Specifik påverkan är väldigt projektspecifik och tillstånd ges inte om påverkan anses vara för stor. Vår erfarenhet är att anpassning till ett närområde med vindkraft sker relativt snabbt.**

6. Vilka fördelar finns det för kommunen?

- a. Arbetstillfällen under byggnation och driftsfas. **RKAB Svar: Vi arbetar alltid för att skapa arbetstillfällen både indirekt och direkt i parken. Direkt t.ex. kan vara entreprenad/anläggningsjobb under byggnation av vägar och kranytor eller elnätsarbete. Exkluderat är endast själva monteringen och driftsättningen av vindkraftverken där turbinleverantörerna har egna arbetslag som är specialiserade på att bygga och driftsätta deras verk. Indirekt ser vi ofta ökad aktivitet på Hotell/camping eller liknande, ökat antal personer som handlar i matbutiker, lunchgäster m.m.**

Under driftsfasen finns ett behov av underhållspersonal, samt att det uppstår indirekta nyttor även under driftsfasen, i form av lokala tjänster (boende, mat, entreprenadtjänster, snöröjning, m.m.)

- b. Hur många? Hur länge / vilken period? **RKAB Svar: Det är svårt att definiera exakta siffror på hur många tillfällen det blir. Ju fler lokala bolag som kan bidra med relevanta tjänster, desto fler arbetstillfällen. Det beror också på parkens slutliga omfattning. Tidsperiod för byggnation ligger på från 1,5 år till 2,5 år på en vindkraftpark av denna storlek. Sedan drivs vindkraftsparken i minst 30 år. Om vi kommer vidare med projektet skulle vi kunna analysera detta mera ingående, vilket exempelvis Vindkraftscentrum (vindkraftcentrum.se) kan hjälpa till med. Vi kan även generellt rekommendera att ta del av information från Vindkraftscentrum, som undersökt hur det lokala/regionala näringslivet påverkas av vindkraftsetableringar.**

- c. Vilken sorts av arbetstillfälle? **RKAB Svar: För att nämna några områden kan det bli aktuellt med grävning/röjning för etablering av vägar och elnät i parker samt etablering av kranytor. Leveranser av betong för, gjutning av fundament, vissa elarbeten, etc. Men även indirekta arbetstillfällen som redan nämnts ovan.**
- d. Årlig procentsats av omsättning till lokala samhället? **RKAB Svar: Vi på RKAB har ett nytt upplägg för lokal utveckling som vi inom kort (mars 2021) gärna presenterar. Vi kan dock redan nu säga att vi ser positivt till att stödja den närliggande bygden kring våra vindkraftsparker och att detta kan komma att ske dels med direkta medel för projekt som utvecklar det lokala samhället och dels med lån till nya och befintliga företag för långsiktig förstärkning av den lokala företagarmarknaden.**
- i. Vilken procentsats skulle vara rimligt? **RKAB Svar: Vi ber att få återkomma för en diskussion i denna fråga.**
 - ii. Hur mycket pengar skulle det kunna bli det in svenska kronor? **RKAB Svar: Se ovan**
7. Kan ni tänka er att ta upp en paragraf i det eventuella kontraktet att ni anlitar lokala företag i samband med delar av byggnation och underhåll? **RKAB Svar: Lokala entreprenörer har vanligtvis en stor fördel med att de är etablerade i området, jämfört med andra företag som behöver ordna med resor, boenden, m.m. Vanligtvis upphandlas en huvudentreprenör för markarbeten och kabelnedläggning, som i sin tur tar in underentreprenörer för byggnationen. Vår erfarenhet är att man kan behöva förbereda det lokala näringslivet inför en byggnation, så att man är beredd när det blir dags för upphandling. Rabbalshede Kraft ser mycket positivt till att nyttja så mycket lokala företag i den mån det går, och detta är något som sker under upphandlingen. Dock är det viktigt att betona att det behöver ske på marknadsmässiga grunder, något som vi dock tror är möjligt för flertalet tjänster. Varje ny leverantör som vi tar in behöver även uppfylla krav på ekonomi, HSE, etc. Sammanfattningsvis ser vi positivt till att nyttja lokala företag i den mån vi kan.**
8. Skulle kommunen kunna vara delägare i vindparken? **RKAB Svar: Vi är som bolag flexibla i våra samarbeten och är absolut öppna för delägarskap i parken. I och med att vi som bolag stannar som ägare så skulle ni som kommun i detta fall dessutom veta vilka ni har som partners under parkens livslängd. Vi har detta upplägg i några av våra driftsatta parker. Givetvis är vi även öppna för en modell där kommunen köper el från parken utan en ägarandel.**